

Examinering generieke en beroepsspecifieke eisen taal en rekenen Cohorten vanaf 2010

Vooraf

+ Cohortenschema

In het cohortenschema van het Steunpunt wordt per cohort, per opleidingsniveau en per jaar van diplomering weergegeven wat er geëxamineerd moet worden op het gebied van Nederlands, rekenen en moderne vreemde talen en welke slaag-/zakregeling daarbij geldt.

In voorliggend document gaat het over de manier van examineren van de generieke eisen en de manier van examineren van de beroepsspecifieke eisen.

+ Indeling van het kwalificatiedossier:

In deel B staan de generieke taal- en rekeneisen (referentieniveaus) beschreven.

In deel C staan de specifieke taal- en rekenvaardigheden beschreven die nodig zijn voor het beroep. Deze staan genoemd bij de beschrijving van kerntaken en werkprocessen.

In deel D is toegelicht op welk niveau de specifieke beroepsgerichte taal en rekenvaardigheden zich bevinden. De informatie in deel D is bedoeld ter verantwoording en ter toelichting ten behoeve van het onderwijs en de examinering.

Examinering van *generieke eisen voor taal en rekenen*

De generieke eisen betreffen de door de overheid vastgestelde kwalificatie-eisen die aan elk kwalificatiedossier zijn toegevoegd, ongeacht het beroep. Deze eisen staan benoemd in deel B van het kwalificatiedossier.

Centraal ontwikkelde examens

De generieke eisen worden voor een deel geëxamineerd door middel van (pilot) centraal ontwikkelde examens. Voor rekenen geldt dit voor alle domeinen. Voor Nederlands geldt dit voor lezen en luisteren. De regelgeving hiervoor is vastgelegd in het handboek COE, te vinden op de website van het College voor Examens: www.cve.nl.

Voor de overige (sub)domeinen van Nederlands en voor moderne vreemde talen geldt dat deze generieke eisen worden geëxamineerd door middel van instellingsexamens¹.

Instellingsexamens voor de generieke eisen

De instelling is verantwoordelijk voor de instellingsexamens. De manier waarop deze worden vormgegeven wordt beschreven in het examenreglement van de opleiding. Zie hiervoor ook de standaarden van de onderwijsinspectie in de Normenbundel Exameninstrumenten 2012².

¹ Zolang de (pilot) centraal ontwikkelde examens nog niet verplicht zijn, moeten ook de rekeneisen en de eisen voor lezen en luisteren door middel van instellingsexamens worden getoetst. De pilotexamens kunnen gebruikt worden als instellingsexamens.

² www.onderwijsinspectie.nl.

Bij de inrichting van het instellingsexamen kan gedacht worden aan de volgende punten:

- ✚ De contexten die voor de instellingsexamens worden gebruikt, kunnen ontleend worden aan maatschappelijke situaties en aan algemene of specifieke beroepssituaties.
- ✚ De generieke taal- en rekeneisen kunnen zowel afzonderlijk worden geëxamineerd als geïntegreerd in de beroepsgerichte examens van de kerntaken en werkprocessen. Voorwaarden voor geïntegreerde examinering zijn:
 - dat de beheersing van de generieke eisen wordt beoordeeld met afzonderlijke beoordelingsvoorschriften en cesuur;
 - dat de beoordeling plaatsvindt door (vak)bekwame beoordelaars.
- ✚ Bij de examinering van de generieke eisen moet gelet worden op voldoende dekking van de domeinen van het referentiekader.
- ✚ Bij de examinering van de generieke eisen wordt de weging van de verschillende taalvaardigheden van te voren bepaald, vastgelegd en meegedeeld aan de studenten. De weging vindt plaats op grond van professionele argumenten waarbij recht gedaan wordt aan de referentieniveaus.

Het Steunpunt taal en rekenen mbo heeft voorbeeldexamens laten ontwikkelen voor de domeinen die niet centraal geëxamineerd gaan worden. Deze examens kunnen gedownload worden via de website van het Steunpunt.

Beoordeling van de generieke eisen

Vanaf de invoering van centrale examens vindt de uiteindelijke beoordeling van de generieke eisen plaats door middel van een cijfer. Voor rekenen is dit het cijfer van het centraal ontwikkeld examen. Voor Nederlands is dit het gemiddelde van het cijfer voor het instellingsexamen (op één cijfer achter de komma) en het cijfer van het centraal ontwikkeld examen (op één cijfer achter de komma) afgerond op een heel cijfer.

Examinering van specifieke/beroepsgerichte taal- en rekeneisen

Specifieke onderdelen betreffen de door de kenniscentra opgestelde specifieke kwalificatie-eisen die geordend in kerntaken zijn opgenomen in het kwalificatiedossier.

Examinering van de beroepsspecifieke taal- en rekenvaardigheden

De taal- en rekeneisen die opgenomen zijn in deel C van het kwalificatiedossier moeten verwerkt worden in de examinering van de kerntaken/werkprocessen.

Wanneer in een kwalificatiedossier in deel C bij een kerntaak taal- en/of rekenvaardigheden benoemd zijn, dan is de beheersing van deze vaardigheden voorwaardelijk voor de uitvoering van de kerntaak of het werkproces. Een student moet aantonen, dat hij deze vaardigheden in voldoende mate beheerst. Met andere woorden: een kerntaak kan pas met een voldoende worden afgesloten als de taal- en rekenvaardigheden meegenomen zijn in het geheel van de examinering en beoordeling van de kerntaak.

Voor de examinering van de beroepsspecifieke taal- en rekeneisen zijn er de volgende mogelijkheden:

- ✚ De specifieke taal- en rekeneisen kunnen **geïntegreerd** geëxamineerd worden bij de examinering van de kerntaken en werkprocessen. In dit geval legt de opleiding/onderwijsinstelling de werkwijze, de manier van beoordelen en de weging van de beoordeling van taal en rekenen in het geheel van de examinering van de kerntaken en werkprocessen vast. Hoe specifieker de beroepsgerichte taal- en rekeneisen, hoe meer voor de hand liggend om deze te examineren bij de examinering van de kerntaken/werkprocessen.
- ✚ Het staat instellingen vrij om in **afzonderlijke** examens te beoordelen of de beroepsgerichte taal- en rekenvaardigheden worden beheerst. Net zoals de instelling de vrijheid heeft om met afzonderlijke examens te beoordelen of bepaalde vakkennis wordt beheerst. Van belang is dat daarbij gelet wordt op de toepassing van de taal- en rekenvaardigheden in de beroepscontext. Ook in dit geval legt de opleiding/onderwijsinstelling de werkwijze, de manier van beoordelen en de weging van de beoordeling van taal en rekenen binnen de beroepsgerichte examinering vast.

Beoordeling van de beroepsspecifieke taal- en rekeneisen

De opleiding/onderwijsinstelling is verantwoordelijk voor de werkwijze, de manier van beoordelen en het bepalen van plaats en gewicht van taal en rekenen in het geheel van de beroepsgerichte examinering en legt dit vast ten behoeve van de studenten.